

form, som de selv ønsker, forudsat at forvaltningen teknisk er i stand til at modtage henvendelser i denne form.

Der kan dog være tilfælde, hvor der må kræves en særlig sikkerhed for, at afsenderen af en henvendelse er den person, som vedkommende udgiver sig for. Det gælder f.eks., hvis der knytter sig særlige retsvirkninger til en henvendelse til den pågældende offentlige myndighed. I sådanne tilfælde må forvaltningen i fornødent omfang sikre sig afsenderens rette identitet f.eks. ved at anmode om, at henvendelsen underskrives.

Hertil kommer, at lovgivningen i en række tilfælde indeholder særlige bestemmelser om, at henvendelser til forvaltningen på det pågældende område skal opfylde bestemte formkrav. Der kan eksempelvis være tale om krav om anvendelse af særlige blanketter eller ansøgningskemaer eller krav om skriftlighed, underskrift mv. I forhold til sådanne formkrav i lovgivningen, vil det – hvor der ikke er taget udtrykkelig stilling til anvendelsen af digital kommunikation – bero på en fortolkning af den enkelte bestemmelse, om henvendelse ved digital kommunikation – eventuelt med brug af elektronisk signatur – opfylder formkravet.

Denne fortolkning kan falde ud til, enten at det er muligt at anvende digital kommunikation, eller at formkravet udelukker anvendelsen af digital kommunikation. En fortolkning vil desuden i en række tilfælde føre til, at det umiddelbart må anses for tvivlsomt, om digital kommunikation kan anvendes. Det skyldes, at formkrav af den nævnte karakter ofte vil være udformet, uden at det oprindeligt har været overvejet, om kravet kan opfyldes ved brug af digital kommunikation.

2.2. I det omfang borgerne er berettiget til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning, opstår spørgsmålet om, hvilke vilkår der kan stilles for den digitale meddelelse.

Som anført ovenfor må det antages, at en borger kan rette henvendelse til forvaltningen i den form, som vedkommende selv ønsker, forudsat at den pågældende forvaltningsmyndighed teknisk er i stand til at modtage henvendelsen i denne form.

Det kan derfor i alle tilfælde kræves, at borgeren i forbindelse med brug af digital kommunikation anvender et teknisk format, der indebærer, at borgerens meddelelser kan læses af myndigheden. En forvaltningsmyndighed må også være berettiget til at bestemme, at digitale henvendelser til myndigheden skal ske til en bestemt e-mail-adresse (der f.eks. kan være angivet på myndighedens hjemmeside).

2.3. Særligt med hensyn til henvendelser, der skal være forsynet med underskrift, følger det af § 13 i lov nr. 417 af 31. maj 2000 om elektroniske signaturer, at bestemmelser i lovgivningen, hvorefter elektroniske meddelelser skal være forsynet med signatur (underskrift), anses for opfyldt, hvis meddelelsen er forsynet med en avanceret elektronisk signatur, der er baseret på et kvalificeret certifikat, og som er fremstillet ved brug af et sikkert signaturgenereringssystem. Ved elektroniske meddelelser til eller fra en offentlig myndighed gælder dette dog kun, hvis andet ikke følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Bestemmelsen i § 13 finder således anvendelse, hvor der findes et formkrav om underskrift eller lignende, som må forstås således, at det kan opfyldes ved benyttelse af digital kommunikation med elektronisk signatur. I disse tilfælde kan der som udgangspunkt ikke stilles krav om opfyldelse af strengere sikkerhedsnormer end, hvad der følger af denne bestemmelse. Bestemmelsen er en gennemførelse af artikel 5, stk. 1, litra a, i direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer, der som udgangspunkt forbyder medlemsstaterne at opretholde eller vedtage lovgivning med signaturkrav, som ikke kan opfyldes ved brug af en signatur, der lever op til direktivets krav. Som det også fremgår af lovens § 13, åbner direktivet dog mulighed for, at der kan stilles supplerende sikkerhedskrav i forbindelse med digital kommunikation til og fra offentlige myndigheder.

3. Justitsministeriets udvalg om retsvirkningerne af digital signatur mv.

3.1. I 1998 nedsatte Justitsministeriet i samråd med IT- og Forskningsministeriet (nu Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Forskning) et udvalg om retsvirkningerne af anvendelse af digital signatur mv. Udvalget består af repræsentanter for en række myndigheder og organisationer.

Efter kommissoriet har udvalget to hovedopgaver. For det første er udvalget blevet anmodet om at overveje, om der er behov for at lovgive om anvendelsen af digital kommunikation og elektronisk signatur i forbindelse med gældende krav i lovgivningen om skriftlighed, underskrift mv. For det andet skal udvalget overveje en række andre retlige spørgsmål, som opstår i forbindelse med anvendelsen af digital kommunikation og elektronisk signatur, herunder spørgsmålet om hvorvidt der er behov for at lovgive om retsforholdet mellem afgiveren og modtageren af en digital meddelelse med elektronisk signatur.

3.2. Udvalget har i december 2000 afgivet en delbetænkning (betænkning nr. 1400/2001 om e-signatur